

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
ผ่านระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ TDGA e - Learning
หลักสูตร กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ
(PDPA for Government Officer)

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ (PDPA for Government Officer)

PDPA ย่อมาจาก พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Act) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายที่บังคับใช้เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนทุกคน ตั้งแต่การจัดเก็บ การใช้ ไปจนถึงการเปิดเผย โดยมีเป้าหมายเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว และสร้างมาตรฐานให้องค์กรต่างๆ ดำเนินการกับข้อมูลส่วนบุคคลอย่างถูกต้องตามกฎหมายและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนนำไปใช้

ข้อมูลส่วนบุคคล คือ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้เช่น ชื่อ-สกุล ที่อยู่ เลขบัตรประชาชน หมายเลขโทรศัพท์

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลตามพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ

- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject)
- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการ เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนโดยทั่วไป ที่เก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนหรือลูกค้าที่มาใช้บริการ
- ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูล ส่วนบุคคล เช่น บริการ cloud service เป็นต้น

พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฯ ไม่ใช่บังคับกับกรณี ดังต่อไปนี้

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัว
๒. การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ
๓. การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองาน วรรณกรรม
๔. การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมการการ
๕. การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี
๖. การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจ ข้อมูลเครดิต

หลักการการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีการดำเนินการดังนี้

- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ความยินยอม
- ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- Consent ต้องแยกออกจากส่วนอื่นชัดเจน
- มีแบบหรือข้อความที่อ่านแล้วเข้าใจได้โดยง่ายและต้องไม่เป็นการหลอกลวง
- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเมื่อใดก็ได้

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive personal data)

เช่น เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ประวัติ อาชญากรรม ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ เป็นต้น

การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนจะชอบด้วยกฎหมาย เมื่อทำตามหลักการใดหลักการหนึ่ง ดังนี้

๑. ต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้ง
๒. ทำไปเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพ ของบุคคล ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้
๓. การดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่ เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กร ไม่แสวงกำไร

๔. เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

๕. จำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

๖. จำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้เฉพาะ

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องขอความ ยินยอมก่อนหรือขณะดำเนินการ

๒. การเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ต้องแจ้งรายละเอียดให้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ ดังนี้

- วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม
- แจ้งให้ทราบกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญา รวมทั้งแจ้ง ถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
- ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม
- บุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวม อาจจะถูกเปิดเผย
- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อ
- สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อยกเว้นที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยไม่ต้องขอความยินยอม

- เป็นการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ จดหมายเหตุ การศึกษาวิจัย หรือสถิติ
- เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล เช่น การเข้ารับบริการทางการแพทย์ ณ โรงพยาบาล
- เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา เช่น เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำ สัญญากู้ยืมเงินจาก ธนาคาร ธนาคารสามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ตามวัตถุประสงค์ของสัญญา

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางอนงค์ ไสกาพิมพ์

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ
(PDPA for Government Officer)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:00 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2569

A. H.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

